

LILIT SIEVIETE

LĪGA RUŠENIECE,
NEATKARIGĀ RĪTA AVIZE

SABÍNE TIMOTEO

„Mani nebaida
tas, ka esmu
nobijusies

BĒRNĪBĀ VINA GRIBĒJA BŪT BALETDEJOTĀJA – UN KĻUVA, BET 18 GADU VECUMĀ, IZTUROT MILZĪGU KONKURSU UN IEKLŪSTOT DISELDORFAS BAleta TRUPĀ, NO TĀS AIZGĀJA PĒC PĀRIS MĒNEŠIEM. PĒC PIEDALIŠANĀS SAVĀ PIRMAJĀ FILMĀ VINA AKTIERMĀKSLAI, KO TĀ ARĪ NEKAD NAV STUDĒJUSI, PATEICA ARDIEVAS, LAI KĻŪTU PAR PAVĀRA MĀCEKLI RESTORĀNĀ. DIENĀ, KAD SANĒEMA PAVĀRA DIPLOMU, VINA DEVĀS UZ SAVAS OTRĀS FILMAS UZNEMŠANAS LAUKUMU. VINA UZSKATA, KA PAVĀRMĀKSLAI UN KINO IR DAUDZ KOPĪGA GAN PROCESĀ, GAN REZULTĀTĀ. «LĪDZĪGI KĀ AR GATAVU ĶĒDIENU UZ ŠĶĪVJA, ARĪ AR PABEIGTU FILMU VAR DALĪTIES AR CILVĒKIEM VAI ARĪ BAUDĪT VIENS PATS,» UZSKATA SABÍNE TIMOTEO, VIENA NO PIEPRASĪTĀKAJĀM ŠVEICIEŠU AKTRISĒM. PAVISAM DRĪZ VINU VARĒS IEPAZĪT KĀ MELĀNIJAS VANAGAS LOMAS ATVEIDOTĀJU REŽISORA VIESTURA KAIRIŠA VEIDOTAJĀ FILMĀ «MELĀNIJAS HRONIKA», KURAS PAMATĀ IR AUTOBIOGRĀFISKĀS ROMĀNS «VEĻUPES KRASTĀ» UN KAS VĒSTA PAR STAĻINA LAIKA DEPORTĀCIJĀM.

Vai uzceraties sajūtu, kāda jums bija, kad izlasījāt *Melānijs hronikas scenāriju?*

Emocionāls un traģisks stāsts, bet kaut kādā veida Melānija pieņem esošo situāciju, lai turpinātu dzivot. Un viņa arī izdzīvo, atrod spēku arī palidzēt citiem. Šis ir arī stāsts par cilvēka garīgo izaugsmi.

Vai uzdevāt jautājumu, kāpēc šai lomai izvēlējās jūs?

Tas bija mans pirmais jautājums režisoram Viesturam Kairišam, jo ir taču absolūti spožas aktrises Latvijā, arī Baltijas valstīs. Kad Viesturs jau bija sācis strādāt pie šī darba ekranizēšanas, viņš domājis par to, ka būtu nepieciešama zināma distance, tāpēc nolēmis, ka šis dzīļi latviskais raksturus jāatveido aktrisei, kas nav saistīta ar šo tēmu. Ikvienam latviešam gūmenē ir kaut kāda saistība ar notikumiem šajā vēsturiskajā periodā, tāpēc tie viņus skar dzīļi emocionāli. Protams, šis ir latviešu stāsts, bet šis ir arī universāls stāsts par cilvēka dzīvi. Es vinam jautāju, kā viņš vispār mani zina, jo es neesmu slavena, turklāt dzīvoju tālu prom – Šveicē. Izrādās, viņš regulāri apmeklē Berlīnes kinofestivālu un daudzas reizes pilnīgi nejausi skatījies filmas ar manu piedalīšanos. Tas norāda, ka mums abiem sakrit gaume un tas, kas mūs personiski interesē kino.

Foto: ANDERS STOOS

Šo uzskatāt par citādāku lomu savā karjerā?

Es pirmo reizi piekritu atveidot reālu cilvēku – Melāniju Vanagu. Jāatzist, ka man patika arī Viestura drosme piedāvāt man šo lomu, ko sākotnēji uzskatīju par pilnīgi traku ideju. Turklat mani dziļi aizkustināja tas, ka šajā projektā atšķirībā no citiem es jutu milzīgu nepieciešamību pastāstīt šo stāstu. Un nav runa tikai par Viesturu, bet par visiem, kas piedalījās filmēšanā, arī dažādos masu skatos. Jutu, ka visi grib, lai šo stāstu izstāsta, un tā ir ļoti specīga enerģija.

Pērn gan Eiropas Kinoakadēmijas balvu, gan Oskaru ieguva poļu filma *Ida*, kas vēsta par holokaustu, un tomēr – vai nav nokavēts

runāt par šiem vēsturiskajiem notikumiem, jo kino, kā zināms, ir arī pakļauts modei.

Vispirms pašiem ir jābūt gataviem runāt, turklāt es gribu ticēt, ka nekad nav par vēlu runāt par šim tēmām, pretējā gadījumā varat uz lidzenas vietas sevi nogalīnāt. Kas šodien notiek pasaule? Cilvēki «apstrāda» viens otru ar karu, spēku un naudu. Cilvēkam taču būtu jātīc labākai un cilvēcīgai dzīvei! Es gribu tai ticēt. Un daži stāsti nekad nekļūst neaktuāli, jo šis nav tikai stāsts par Otra pasaules karu, par Stalinu, bet par cilvēka rīcību. Patiesībā šobrīd Eiropā šis stāsts ir ļoti aktuāls, jo, lai gan citā ietvarā, notiek tieši tas pats – kaut kādu apstākļu dēļ cilvēkiem ir jāpamet mājas, ir jāizdzīvo apstākļos, kad šķiet: dzīvot nav iespējams.

Ko jūs zinājāt par Latviju?

Neko. Es pat nezināju, kur tā atrodas. Biju dzirdējusi par Baltijas jūru un Baltijas valstim, bet Latvija man bija kā lielais nezināmais.

Filma tapusi trīs gadu laikā, esat te bijusi vairākas reizes. Ko varat pateikt par latviešiem?

Iktiens latvietis ir citāds, turklāt latvietis Rīgā ir pavismēni citādāks nekā latvietis Latgalē. Ja mēģīnu vispārināt – es latviešus sajūtu kā ļoti lepnum cilvēkus. Man šķiet, ka latviešiem ļoti svarīga ir valoda. Logiski, jo valoda ir identitāte, bet man šķiet, ka draudi zaudēt valodu ari sek-

MELĀNIJAS HRONIKA

Filmas pamatā ir rakstnieces Melānijas Vanagas (1905–1997) autobiogrāfija *Veļupes krastā: 1941–1957*, kas tapusi kā viņas izsūtījuma gadu dienasgrāmata. Tā pirmoreiz publicēta tikai Atmodas sākumā, kad rakstnieci bija jau 86 gadi. Grāmata kļuvusi par vienu no spilgtākajiem Sibīrijas izsūtījuma tēlojumiem latviešu literatūrā un ir vien dokumentāls vēstījums par cilvēka fiziskajām ciešanām un morālo spēku, bet arī spilgts, emocionāli satricinošs literārs darbs.

Filma, kuras pirmizrāde gaidāma nākamā gada sākumā, tapusi triju gadu laikā triju valstu – Latvijas, Somijas un Čehijas – filmu studiju sadarbībā. Darbs filmēšanas laukumā pabeigts 40 dienās. Ainas uzņemtas Rīgā, Pasiene, Pildā, Tukuma novada Bikstos, un masu skatu uzņemšanā piedalījušies vairāk nekā 300 Rīgas, Bikstu un Ludzas novada iedzīvotāju. Režisors – Viesturs Kairišs, operators-inscenētājs – Gints Bērziņš, montažas režisors – Jussi Rautaniemi, māksliniece – Ieva Jurjāne, komponists – Arturs Maskats. Lomās: Sabīne Timoteo, Guna Zariņa, Maija Doveika, Baiba Broka, Ivars Krasts, Jana Čivzele, Lilita Ozoliņa un Astrīda Kairiša, kā arī baltkrievu aktris Viktors Nemeucs un austriešu aktris Eriks Leders. Melānijas dēlu atveido Edvins Mekšs no Ludzas.

KADRIS NO FILMAS
«MELĀNIJAS HRONIKA»

mējuši šo ipašo attieksmi pret to. Vēl man šķiet, ka latvieši ir ļoti atvērti cilvēki, un es nerunāju tikai par kino ļaudīm, bet parastiem cilvēkiem, kurus satiku filmēšanas laikā. Tik daudzi vēlējās ar mani komunicēt – pat zinot, ka es nesaņemtu latviski.

Cik vārdu zināt latviski?

Neesmu skaitījusi. Esmu iemācījusies lērumu teksta latviski, bet es nevaru teikt, ka zinu valodu, jo liešākoties ►

Foto AGNĒSE ZELTINA

LILIT SIEVIETE

nezinu vārdu nozīmi. Es mēģināju mācīties latviešu valodu, kad sākām filmēt pirms trim gadiem. Īoti ilgu laiku pat nebija pārliecības, ka šī filma tiks pabeigta, un es iesaistījos arī citos projektos. Es valodas iemācos ļoti ātri, bet latviešu valodu tomēr nepaguvu iemācties, jo tad man te būtu jādzīvo ilgāku laiku.

Cik valodu jūs protat?

Šveices vācu valodu, kas patiesībā ir vācu valodas dialekti, franču, angļu, itāliešu un spāņu. Protams, ka ūcieši ir īpaši, jo ūcieši ir četras oficiālās valodas, bet tas nenozīmē, ka visi ūcieši tās visas zina. Es tās zinu, jo tāda bijusi mana dzīve. Kopš mazotnes esmu daudz ceļojusi – vispirms kopā ar ģimeni, pēc tam viena pati; esmu redzējusi dažādas kul-

KADRS NO FILMAS
«MELĀNIJAS HRONIKA»

VISLIELĀKĀS IZAICINĀJUMS MAN BIJA – TICĒT, KA IR PAREIZI TAS, KA ES ESMU ŠEIT UN DARU TO, KO DARU. ES TAČU APZINĀJOS, KA LATVIEŠU AKTRISES MANI VĒROS – KAS TĀ TĀDA?

tūras Eiropā un Amerikā. Protams, ka saskarsme ar citas kultūras cilvēkiem jūs maina.

Latviešiem valoda ir daļa no viņu identitātes, man valoda nav mana identitāte. Ikkienia valoda, kurā es runāju, manā lietojumi skan mazliet divaini; var just, ka es tajā neesmu uzaugusi. Mana identitāte nav valoda. Vairākas reizes dzīvē man nācies readaptēties.

Kura ir jūsu mātes valoda?

Šveices vācu valoda, bet tā ir valoda, kurā runāja mani vecāki, savukārt man pirmā valoda bija angļu. Es piedzimu Šveicē, uzreiz pēc tam mani večāki pārcēlās uz dzīvi ASV, tur dzīvoja piecus gadus, un es, vēlēdamās iekļauties savu vienaudžu viidū, runāju angļu valodā. Atgriezusies Šveicē, ģimene apmetās tā saucamajā franču daļā, kur skola mācības notika franču valodā, bet tolaik es nevienu vārdu nerunāju franciski. Savukārt baleta skola bija ļoti daudz itāliešu meiteņu, kas neprata nevienu citu valodu kā tikai itāliešu, un man tā bija jāiemācās. Tad es satiku savu bērnu tēvu – viņš ir peruanis -, un man bija jāiemācās spāņu valoda. Man patiesām patik mācī-

ties svešvalodas – tā ir kā īpaša pasaule, kas atveras lidz ar jaunajām prasmēm. Bet latviešu valoda ir komplikēta – lai kā es censtos, es nekad nespētu runāt kā vietējā latviete. Un tieši tas būs liels izacinājums filmas veidotājiem. Esu ie-skapojusi filmu, un dažas vietas ir ļoti labas, bet dažas ne. Filmas veidotājiem ir jāizskiras, vai nepieciešama perfekta latviešu valoda, vai arī svarīgakas ir emocijas. Tā ir mākslinieciska un arī grūta izvēle.

**Domājat par to, vai latvieši
jūs pieņems kā Melāniju?**

Protams, bet es nevaru izdarīt vairāk, nekā jau esmu izdarījusi. Šis ir liels izacinājums arī Viesturam – šo izvēli izdarīja viņš. Es ceru, ka pieņems, bet es nezinu.

Kas jums bija lielākais izaicinājums filmēšanās laikā?

Šī filmēšanās bija pirmā reize, kad lidzi brauca mans draugs. Savā veidā viņš palidzēja man te būt, iespējams, aizsargāja. Tomēr vislielākais izaicinājums man bija – ticēt, ka ir pareizi tas, ka es esmu šeit un daru to, ko daru. Es taču

apzinājos, ka latviešu aktrises mani pētis un vēros – kas tā tāda? Un zināju, ka man būs jābūt stiprai: *Sorry, tā esmu tikai es.* Tomēr es neatvainojos – es izdarīju vislabako, ko vareju, un es patiesām gribēju izstāstīt stāstu par Melāniju. Filmu veidošana nekad nav individuāls darbs, to var paveikt tikai visi kopā. Iespējams, ir kāds īpašs iemesls, kāpēc man bija jābūt šeit.

**Kādā veidā karš – Pirmais vai
Otrais pasaules karš – ir skāris
jūsu ģimeni?**

Mana vecmamma, mamma mamma, ir austriete, viņa kā bērns pārdzivoja karu. Nacismiņi bija nepieciešamas sievietes, kas gatavotu ēdienu kareivjiem, un viņa, kādus 12 vai 13 gadus vecs tīnīs, pieteicās, absolūti neapzinoties, ko tas varētu nozīmēt. Bija solīts, ka būs jāpaliek tikai vienu nedēļu, bet tas ilga mēnešiem. Vecmamma atcerējās, ka viņas drēbes visu laiku bija slāpjās, bija jāgūl uz grīdas... Vecmamma stāstīja, ka viņiem bijis ļoti bail no krieviem. Ģimene dzīvoja laukos, un viņiem visu laiku bija ko ēst, jo bija zeme, kur audzēt dārzenus. Viņi baidījās, ka ienāks krievi un visu atņems, tāpēc noslēpē pārtiku, bet tā nenotika. Viņas tēvs, kuram bija pret režīmu noskaņota cilvēka slava, pašā kara beigās tika nosūtīts uz fronti. Tā kā viņš prata labi apieties ar zirgiem, tika norīkots sanitārajā daļā, bet viņš aizgāja bojā, noslikstot purvā; pat isti nezinu, kurā vietā. Manu vecmammu karš ir ļoti ietekmējis – viņa glābā visu, nekad nemet ārā ►

Foto: AGNÈSE ZELĪNA

Jā... O, jā... Jā.
 Iespējams, ja tā nebūtu... Man kā aktrisei ir jāpiemīt empātijai, jo citādi es nevarētu iejusties tēlos. Ja man nebūtu nācīs pārdzīvot sarežģītas situācijas, iespējams, es nevarētu būt tik atvērta citu cilvēku ciešanām.

Neesmu gatava atklāt,

ko tieši esmu

piedzīvojusi savā

dzīvē. Tas ir dārgums,

kas man jāpatur sevi.

**Jūsu pirmā loma
kino bija prosti-
tūta, un jūsu
lomu sarakstā**

vecāki nekā jaunākajiem bērniem, jo, protams, kopā ar mani viņi attīstījās un izauga kā vecāki. Es joti jauna aizgāju no mājām – 15 gadu vecumā sāku studēt baletskolā, dzīvoju internātā. No joti agrā vecuma man bija sava personīgā dzīve. Jau 10 gadu vecumā sāku nodarboties ar deju – es dejoju katru dienu, biju joti fokusējusies uz deju.

Varat izskaidrot, kāpēc bērnībā grībējāt būt dejotāja?

Deja bija mans izteiksmes veids. Es zinu daudzas valodas, bet dažreiz ar vārdiem nav gana, lai izteiktos. Kad biju bērns, man nebija viegli sarunāties, un arī šobrīd man tas nav viegli, bet kā bērnam bija daudz grūtāk. Ar deju es izpaudu to, ko nevarēju pateikt ar vārdiem. Lai kaut ko izteiktu ar vārdiem, vispirms ir jāsaprot smadzenēs. Dejošana bija forma manai komunikācijai. Es nejutuši komfortabli, meklēju telpu dzīvē, kur justos komfortabli, un dejā es tā jutos.

DEJA BIJA MANS IZTEIKSMES VEIDS. ES ZINU DAUDZAS VALODAS, BET DAŽREIZ AR VĀRDIEM NAV GANA, LAI IZTEIKTOS. DEJOŠANA BIJA FORMA MANAI KOMUNIKĀCIJAI.

ēdienu, viņai ir joti grūti izmest apģērbu vai mantas. Viņa cenšas tās atdot mums, bērniem, bet neizmet. Interesanti, ka kara laikā viņa ar brāli gājusi pa laukiem, lai vāktu amerikāņu desantnieku pamētus izpletņus. Tas bija joti labs materiāls, un viņa jau kopš bērnu dienām prata joti labi šūt. Cilvēki, to zinot, pasūtīja viņai apģērbus apmaiņā pret ēdienu. Manā ģimenē tieši viņa ir saikne ar karu. Un viņa kļuva par joti neatkarīgu sievieti, no mājām aizgāja 15 gadu vecumā, aizbrauca uz Šveici. Bet Šveice ir divaina valsts, jo tā nekad nav bijusi tieši iesaistīta karā – tā vienmēr bijusi pseidoneitrala.

Tas atspoguļojas arī mūsdienu šveiciešos?

Neizbēgami. Spēcīgs diskomforts, milzīgas briesmas un dzīvības apdraudējums maina cilvēku. Ja tas nav piedzīvots, cilvēks ir aprobēzots.

Vai jūs pati esat piedzīvojusi dzīvības apdraudējumu?

**ir joti daudz savdabīgu tēlu
ar sarežģītiem likteņiem, bet
nevar atrast tā saucamās
romantiskās varones. Kā jūs to
skaidrojat?**

Nevaru teikt, ka visas ir dramatiskas lomas, esmu piedalījusies arī komēdijās. Bet, protams, vairums manu varoņu ir ārpus tā saucamās komforta zonas. Kad izvēlos projektu, man nepieciešams sajust, ka es paticēšām vēlos izstāstīt konkrēto stāstu. Daži stāsti man ir svarīgi, un ir nepieciešams tos izstāstīt, citi nav tik svarīgi. Ja stāsts mani aizskar personiski – tēma, situācija, gaisotne –, es gribu būt šī projekta daļa, un ir vienalga, vai man ir liela vai maza loma. Tieši tā notika ar Melānijas projektu – mani joti aizskāra šī stāsts, šķita būtiski, lai tas tiktu izstāstīts.

Esat vienīgais bērns ģimenē?

Esmu vecākā četru bērnu ģimenē. Mani vecāki bija joti jauni, kad piedzīmu es, un domāju, ka man bija pavisam citi

Skatuve bija jūsu komforta zona?

Nē, noteikti ne komforta zona, tomēr tas bija veids, lai komunicētu ar cilvēkiem. Es vienmēr biju nobijusies pirms izrādēm, un man joprojām ir balil, kad izeju uz skatuves.

To sakāt pat pēc piedalīšanās vairāk nekā 50 filmās?

Tā ir. Tomēr vienlaikus mani ir arī palāviba un uzticība, un tās kaut kādā veidā ir "strādā". Esmu nobijusies, bet mani nebauda tas, ka esmu nobijusies.

Kas kopīgs dejai, aktierspēlei un pavārmākslai?

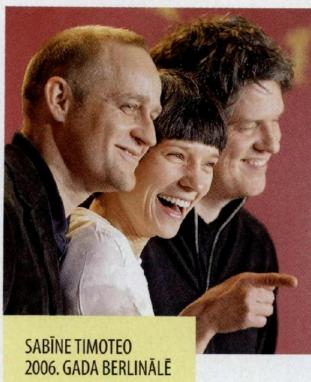
Sāksu ar aktierspēli un pavārmākslu, jo tām abām ir daudz kā kopīga. Kad cilvēkam jāgatavo ēdiens, viņš atver ledus-skapi un izpēta, kas tajā ir, un mēģina saprast, ko išti vēlas ēst, pieņem lēmumu un sāk gatavojams, vai arī to, kuram jānostaivas ledusskapi... Līdzīgi ir ar filmu veidošanu – viiss sākas ar izsalkumu jeb ►

FOTO: VIDAPRESS

LILIT SIEVIETE

ES PATI SEV TEICU:
«SABĪNE, TU TIK TIKKO SĀC DZĪVOT DZĪVI, TEV IR TIKAI 18 GADU, BET TU JŪTIES KĀ 80 GADUS VĒCA, KĀ VEČINA, KAS NEVAR UZKĀPT PA TREPĒM. KAS IR NEPAREIZI?»

vajadzību izstāstīt kādu stāstu, un tad ir jaapjēdz, kas jau ir lai īstenotu šo vajadzību, kas vēl nepieciešams un kādā seicībā jāpaveic darbi. Un lidzīgi kā ar gatavu ēdienu uz šķivja, arī ar pabeigtu filmu var dalīties ar cilvēkiem vai arī baudīt viens pats.

Savukārt dejā cilvēks savu dvēseli un ķermenī atdod konkrētajam brīdim. Deja ir kā lūgšana, kaut kas garīgs. Tas ir īpašs prāta stāvoklis. Un aktierspēle man ir tieši tas pats.

Lai iekļūtu Diseldorfas operas baleta trupā, izkonkurējāt 150 pretendenti, bet no turienes aizgājāt pēc diviem mēnešiem, un - uz visiem laikiem. Kāpēc pārtrauc cāt dejot?

Es pati sevi biju ļoti ievainojusi. Man bija tikai 18 gadu, un, kad no operas gāju mājās, atceros, ka, kāpjot pa kāpnēm, man mežonīgi sāpeja viiss ķermenis. ļoti skaidri atceros šo brīdi - es pati sev teicu: «Sabīne, tu tik tikko sāc dzīvot dzīvi, tev ir tikai 18 gadu, bet tu jūties kā 80 gadus vēca, kā večiņa, kas nevar uzkāpt pa trepēm. Kas ir nepareizi? Jo kaut kas nav pareizi, ja tā jūties. Kaut kas ir jāmaina, jo, ejot pa šo ceļu, tu neizdzīvi.» Interesanti, ka tieši šajā laikā es nokļuvu kameras priekšā. Uz teātri atnāca

jauna sieviete, kas vēlējās veidot dokumentālu filmu par mani kā dejotāju. Es atteicu, bet viņa nāca vēl un vēlreiz, un vienā brīdi es piekritu, bet ar noteikumu, ka viņa nedrīkst mani traucēt, jo nedrīkstu laiku tērēt velti - man jākoncentrējas dejošanai. Jāatzist, dokumentālās filmas tapšanas process bija kā pašrefleksija spoguļi, tas atspoguļoja, kāda ir mana dzīve, kā es dzīvoju, kā - nedzīvoju. Lai vai kā, šajā procesā es pirmo reizi biju kameras priekšā, un vienlaikus tas bija ļoti liels izaicinājums - jaut kādam, tik tuvu esot, vērot tevi. No tā brīža sāku domāt par to, ka es gribu stāstīt stāstus, bet, iespējams, tas ir jādara citā veidā. Man vienmēr bijuši gari mati, bet, kāmēr tika filmēta šī dokumentālā filma, es šai sievietei palūdzu, lai viņa nogriež man matus, un viņa arī nogrieza ļoti isus. Tad aizgāju uz operu un pateicu, ka aizēju no trupas.

Jums bija plāns, ko darīt?
Nē, nebija nekā.

Un ko darījāt?

Es kritu. Un ļoti sāpīgi. Kad dzīvo precīzā un ļoti disciplinētā struktūrā un zini, kāpēc dzīvo - protams, dejošanai -, un pekšni esi āra no struktūras, pazūd arī dzīvošanas mērķis un jēga, un nekas nepaliiek. Es tiešām kritu ļoti sāpīgi, un tas bija pietiekami ilgu periodu.

Tomēr - dzīvei ir jāturpinās.

Zināju, ka man jāturpina komunicēt, citādi es miršu. Savulaik, kad man bija 15 gadu, Viņē es biju dejojusi japānu buto deju kompānijā. Zināju - ja es gribu rīkoties, man jādemontē konstrukcija, ko daudzu gadu laikā pati biju radīusi. Zināju - ja gribu atgūt savas esibas organisko veidolu, tad es to varu panākt tikai ar savu ķermenī. Dejā, kurai es biju veltījusi visu mūžu, skaistais bija perfekcijā, bet buto dejā skaistais ir esība tieši šeit un tagad, turklāt buto dejā ir daudz vairāk tēlošana nekā dejošana. Es piezvanīju uz Parizi Karlotai Ikedai, buto dejas kompānijas *Compagnie Ariadone* vadītāji, un viņa teicā, ka iepriekšējā dienā esot par mani runājuši, jo trupai vajadzīgs dejotājs. Nezinu, kā viņa atcerējās par mani, jo Viņē sastapāmies pirms četriem gadiem. Kad mēs satikāmies pirmo reizi, es biju ļoti tieva, ļoti labi trenēta un ļoti disciplinēta dejotāja, bet, kad aizbraucu, viņa mani nepazina - man bija jau 19 gadu, es biju pilnībā sagrauta, dejot beigus un jebkādu ►

Foto: VIDA PRESS, IMAGEFORUM/LETA

LILIT SIEVIETE

ķermeņa struktūru zaudējusi dejotāja, arī pamatīgi pieņēmusies svarā. Viņa man prasīja: «Kas tu es?» Tomēr viņa neteica, ka neesmu tā, ko gribējusi sagaidit. Mani paņēma, un mēs sākām strādāt. Sākums bija ļoti sāpīgs. Man ir daudz stāstu, nebūtu pareizi tos izstāstīt vienā reizē.

Tomēr – kā nonācāt pavāru vidē?

Kāda meiteine no dejotājiem devās uz aktiermākslas kursiem Minhenē un piedāvāja doties līdzi. Kāpēc ne? Grupa bijām kādi 50 cilvēki, biju jaunākā, un es pat išti nezināju, kas ir Stanislavskis, nemaz nerunājot par to, ka līdz šim biju tēlojusi bez vārdiem, bet nu bija jāstrādā ar tekstu. Mani uzrunāja apmēram 35 gadus vecs virietis un piedāvāja šo kursu

doma, ka man ir jāaiziet uz šo restorānu, kuram daudzreiz biju braukusi garām, kad ar vecākiem ciemojāmies Bernē pie vecvečākiem. Protams, parasti ir jāraksta pieteikuma vēstule, jāiet uz pārrūnam, bet viss notika ačgārnī – aizgāju un teicu, ka mani sauc Sabine, ka gribu mācīties par pavāru, lai gan absolūti neko nezināju par šo profesiju. Tas man bija ļoti «veselīgs» laiks, jo visi instrumenti, ko man nācas izmantot šajā profesijā – sākot ar burķāniem un beidzot ar upēnēm, sākot ar nažiem un beidzot ar panām –, bija ārpus manis, lai gan līdz tam mans vienīgais instruments kaut kā radīšanā biju es pati. Tad es paliku stāvokli, 22 gadu vecumā kļuvu par mammu. Ikk pa laikam saņēmu piedāvājumus filmēties, bet es atteicu. Un tad beidzot uz

man patik iet pastaigāties ar suni, man patik milēt savus tuvākos cilvēkus, bet man nav laika staigāt pa sarkano paklāju, spēlējot diez kādu zvaigzni. Tas man nav veselīgi, jo pēc šādiem pasākumiem es nejūtos labi.

Tad jau neesat ieinteresēta strādāt Holivudā?

Es par to nedomāju. Protams, arī tur tiek veidotas labas filmas, bet lielākā daļa filmu, ko es esmu redzējusi, nerunā par tiem jautājumiem, kas ir svarīgi man. Iespējams, tajās piedalās labi aktieri, tās ir tehniski perfektas, bet, tās skatoties, man nav sajūtas, ka es gribētu tajās piedalīties. Nekad!

Jūsu meitas dejo?

Nē. Manai vecākajai meitai Soraidai ir 17 gadu, viņa ir ļoti līdzīga manai vecmammai – viņai ļoti patik zīmēt, šūt un dzainēt apģērbus, arī komunicēt ar cilvēkiem. Jaunākajai meitai Maksiminaim, kurai ir tikai 13 gadu, ļoti patik mācīties. Viņai ir, ja tā var teikt, ļoti ātrs prāts, un šobrid viņa domā, ka varētu kļūt par juristi, psiholoģi vai psihiatri. Abas meitas vēl ir ļoti jaunas, redzēs, kā viss būs. Es gribēju kļūt par dejotāju, bet esmu diplomiēta pavāre.

Šopavasar jums palika 40.

Vai šajā vecumā vairāk dzīvojat šodienai, vai arī domājat par nākotni?

Mans prāts, protams, šaudās gan pa pagātni, gan pa nākotni, bet es cenšos dzīvot šodienā. Ja skatos atpakaļ, daudz kas pagātnē joprojām ir smags un grūts, ja skatos nākotnē – daudz kas mani biedē. Es cenšos palikt tur, kur esmu. Patiesībā es izbaudu pārmaiņas ķermenī – tājā es jūtos daudz komfortablāk. Man ir sajūta, ka mans ķermenis kļūst adekvāts manai iekšējai būtībai.

Vai jebkad dzīvē vēlreiz esat nogriezusi ļoti išus matus?

Esmu pat noskuvusi matus, arī uzacis. Tas bija lomas dēļ.

Kad jūs atbrauksit uz Latviju, lai piedalītos Melānijas hronikas pirmizrādē, ko jūs teiksit auditorijai?

Diez vai daudz runāšu. Es patiešām nezinu. Man ir ļoti bail no šī brīža. Patiesībā – viss, ko es gribēju pateikt, būs redzams filmā. Reizēm vārdi ir pārāk niecīgi, lai runātu par būtiskām lietām. ●

MAN PATĪK IEGULDĪT ENERĢIJU SAVĀS LOMĀS, MAN PATĪK IET PASTAIGĀTIES AR SUNI, MAN PATĪK MĒLĒT SAVUS TUVĀKOS CILVĒKUS, BET MAN NAV LAIKA STAIGĀT PA SARKANO PAKLĀJU, SPĒLĒJOT DIEZ KĀDU ZVAIGZNI.

laikā strādāt tandemā. Pēc kāda laika viņš atklāja, ka nav aktieris, bet kinorežisors, un piedāvāja atveidot galveno lomu viņa filmā. Teicu, lai pameklē citu un, ja patiešām neatrod aktrisi, tad es varētu piekrist. Rezultātā es piekrītu Filipa Grēninga piedāvājumam, bet pēc ļoti grūtās filmēšanas *Milesība, nauda, milētība* sapratu – ja tāds ir šīs darbs, tas mani nogalinās, es neizdzīvošu, jo neesmu tik stipra. Man bija piedāvājumi filmēties, bet es atteicu, jo patiešām jutos pazudusi.

Un tad?

Es pati sev teicu, ka varbūt jāatgriežas vietā, kur esmu dzimus un kur nekad nebiju dzīvojusi – Bernē. Man vienmēr patikušas un padevušas mākslinieciskas lietas – dejošana, zīmēšana, tēlošana, bet nekad – dzīvošanas pamatlīdas. Pati sev teicu: «Ja gribi būt aktrise, tev jāzina, kā dzīvo cilvēku vairākums. Kā vari attēlot to, ko nezinī?» Un tad es nolēmu doties dzīves skolā – aizgāju pieteikties par mācekļi restorānā, jo ēdiens taču ir visa pamatā. Ja nevari pabarot sevi un citus, tad nevari dzīvot. Interesanta bija tas, ka manā atmiņā kā bildē bija palikusi

ekrāniem iznācā mana pirmā filma *Milesība, nauda, milētība*, kurā es piedāvājos pirms trim gadiem, un pēkšņi es biju aktrise. Rezultātā tieši tajā dienā, kad nokārtotu pavāra eksāmenu un saņēmu diplому, es devos uz Berolini, lai sāktu filmēties jaunajā filmā.

Jūs esat ļoti lutināta ar profesionālu atzinību. Ko jums nozīmē nominācijas, balvas, arī slava?

Nevaru noliegt, ka man patik, ja cilvēkiem patik tas, ko daru. Atzinība ir jauka. Bērniņa es biju ļoti apdāvināta kā dejotāja, mani ļoti slavēja, un man ir pieredze, kā iespējams pazaudēt pašai sevi, ja uzturas citu cilvēku programmēšanai. Lai saka, ka esmu labā aktrise, bet es esmu Sabine. Es distancējos no lomām un šo darbu daru ne jau slavas dēļ, bet tāpēc, ka vēlos komunicēt ar citiem cilvēkiem. Es arī neeju uz filmu pirmizrādēm, jo tas nav mans darbs, turklāt es tur nejūtos komfortabli. Tājā laikā labāk esmu mājās kopā ar saviem bērniem. Man jāizlēm, cik daudz enerģijas es veltu konkrētai lietai. Man patiešām patik ieguldīt enerģiju savās lomās kā aktrisei,